ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
9-сынып
І деңгей, жеңіл сұрақтар

1. Өлең жолдарының буын саны, тармағы, ырғағы мен мағынасы жағынан және ұйқасу үйлесімі жағынан құралған жеке жүйесі қалай аталатынын белгілеңіз.

A) Тармақ

B) Шумақ

C) Бунақ

D) Буын

E) Ұйқас

2. «Қорқыт ата» кітабының 6 жырдан тұратын қолжазбасы қай жерде сақталып келе жатқанын көрсетіңіз.

A) Дрезден

B) Стамбул

C) Франция

D) Италия

E) Париж

3. Орақ батыр қайтыс болғанда, Қарасай мен Қази қанша жаста болғанын анықтаңыз.

A) Қарасай 15-те, Қази 13-те

B) Қарасай 16-да, Қази 12-де

C) Қарасай 10-да, Қази 8-де

D) Қарасай 17-де, Қази 15-те

E) Қарасай 19-да, Қази 17-де

4. Гиперболаны табыңыз.

A) Ерте, ерте заманда,
Ешкі құйрығы келте заманда...

B) Көлденең жатқан көк тасты,
Саз балшықтай иледі.

C) Шағалалы шалқар көл.

D) Алатаудың бір тауы бар,
Бір тауы бар сымбатты.

E) Құлаған жардай дүрс етіп,
Деміге түсіп басылды.

5. «Құтты білік» дастанының авторын белгілеңіз.

A) Ж.Баласағұн

B) М.Қашқари

C) Әл-Фараби
D) А.Ясауи
E) С.Сараи
6. «Тарланым», «Қызғыш құс» өлеңдерінің авторын көрсетіңіз.
A) М.Мөңкеұлы
B) К.Күржіманұлы
C) М.Өтемісұлы
D) Ш.Қанайұлы
E) Д.Бабатайұлы
7. Абайдың «Сегізаяқ» өлеңінің мазмұнына лайық жауапты анықтаңыз.
A) Ерлікке үндеу
B) Табиғат сұлулығын жырлау
C) Оқу-білімге шақыру
D) Махаббат трагедиясы
E) Қоғам бейнесі, ақын мұңы
8. Шалкиіз жыраудың толғауын табыңыз.
A) «Айналасын жер тұтқан»
B) «Ей, Абылай, Абылай!»
C) «Бөгенбай өлімін Абылай ханға естірту»
D) «Би Темірге бірінші толғау»
E) «Еңсегей бойлы ер Есім»
9. Орақ батырдан жетім қалған Қарасай мен Қазиға арнап шығарма жазған зар заман өкілін белгілеңіз.
A) М.Мөңкеұлы
B) К.Күржіманұлы
C) Ш.Қанайұлы
D) Д.Бабатайұлы
E) Ш.Бөкеев
10. *Алты ай мінсе арымас,*
Алпыс асу асқанша
Азу шалып қартаймас
Ат мықтысын табалық.
Берілген үзіндідегі көркемдік тәсілді көрсетіңіз.
A) Ассонанс
B) Теңеу
C) Аллегория
D) Кейіптеу
E) Аллитерация
11. Ұйқас түрін анықтаңыз.

Жасымда ғылым бар деп ескермедім,
Пайдасын біле тұра тексермедім.
Ер жеткен соң түспеді уысыма,
Қолымды мезгілінен кеш сермедім.

A) Егіз ұйқас
B) Шұбыртпалы ұйқас
C) Кезекті ұйқас0
D) Қара өлең ұйқасы
E) Шалыс ұйқас

12. Пікір арналған ойшылды табыңыз.

«Ол Шығыстың әлеміне құйрықты жұлдыздай жарқ етіп шыға келгенде, оны ерекше құбылыс деп түгел мойындады»

A) Шәкәрім Құдайбердіұлы
B) Шоқан Уалиханов
C) Жамбыл Жабаев
D) Абай Құнанбайұлы
E) Дулат Бабатайұлы

13. Өлең жолының ырғақтық жағынан жекеленген бір бөлшегін құрайтын буындар тобын белгілеңіз.

A) Тармақ
B) Буын
C) Бунақ
D) Ұйқас
E) Тізбек

14. Қандай көркемдік тәсіл қолданылғанын көрсетіңіз.

Өз үйінде өзендей,
Күркірейді айтса дау.

A) Теңеу
B) Метонимия
C) Антитеза
D) Литота
E) Кейіптеу

15. Кенесары ханның соңғы шайқасын дастан етіп жазған кім екенін анықтаңыз.

A) Шортанбай Қанайұлы
B) Майлықожа Сұлтанқожаұлы
C) Махамбет Өтемісұлы
D) Дулат Бабатайұлы
E) Нысанбай жырау

16. «Қорқыт ата» кітабының кейіпкерін табыңыз.

A) Бұқаш

B) Алып Ер Тұңға

C) Күлтегін

D) Ер Тарғын

E) Жиренше

17. «Бақытсыз Жамал» романының авторы мен кейіпкерлері дұрыс берілген қатарды белгілеңіз.

A) Авторы: Ж.Аймауытов; кейіпкерлері: Балташ, Мамырбай, Ақбала

B) Авторы: М.Дулатұлы; кейіпкерлері: Ғали, Фатихолла, Сәрсенбай

C) Авторы: Ж.Аймауытов; кейіпкерлері: Жамал, Ғани, Ақбілек

D) Авторы: М.Жұмабаев; кейіпкерлері: Баян, Ноян, Саян

E) Авторы: С.Торайғыров; кейіпкерлері: Омар, жорға Нұрым, Ахмет

18. Шәкәрімнің жастарды оқу-білімге шақырып, Абайға жүгіну керектігін айтатын өлеңін көрсетіңіз.

A) «Насихат»

B) «Жастық шақ»

C) «Жастарға»

D) «Шын сырым»

E) «Жастық туралы»

19. Тарихи жырға жататын қатарды анықтаңыз.

A) «Бағаналы терек»

B) «Жауқашарға»

C) «Кенесары-Наурызбай»

D) «Фархат-Шырын

E) «Таһир-Зухра»

20. XIII-XV ғасырлар аралығына жататын әдеби жәдігерді табыңыз.

A) «Түркі тілдерінің сөздігі»

B) «Күлтегін»

C) «Алып Ер Тұңға»

D) «Диуани хикмет»

E) «Кодекс куманикус»

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
9-сынып
II деңгей, орташа сұрақтар

1. «Қорқыт ата кітабының» қолжазбалары қайда сақталғанын табыңыз.
A) Түркістанда
B) Стамбулда
C) Лондонда
D) Ватиканда
E) Парижде
2. «Сен алтынсың – мен пұлмын,
Сен жібексің – мен жүнмін,
Сен сұлтансың – мен құлмын,
Сен сұңқарсың – мен қумын,
Жемсауыңа келгенде,
Сұлтан ием, сом жүрегін аяман». Үзіндіде қолданылған көркемдік әдісті көрсетіңіз.
A) Эпитет
B) Теңеу
C) Метафора
D) Аллегория
E) Кейіптеу
3. *«Ертексіз өскен бала – рухани мүгедек адам»* деген сөз айтылған шығарманың авторын белгілеңіз.
A) М.Мақатаев
B) Б.Момышұлы
C) Қорқыт ата
D) М.Дулатұлы
E) А.Құнанбайұлы
4. Мұрат Мөңкеұлының толғауын анықтаңыз.
A) «Зар заман»
B) «Үш қиян»
C) «Бегалыға айтқаны»
D) « Айжарыққа айтқаны»
E) «Турабай болыстыққа таласқанда айтқаны»
5. Ахмет Ясауиді кім деп атағанын табыңыз.
A) «Түркістан пірі»
B) «Екінші ұстаз»
C) «Дала данышпаны»

D) «Хас хажиб»
E) «Көмекей әулие»
6. А.Ясауидің айтар үлгісі не екенін көрсетіңіз.
A) Озбырлық
B) Мейірімділік
C) Парасаттылық
D) Менмендік
E) Өркөкіректік
7. Шешендік өнердің бірінші кезеңінің өкілін белгілеңіз.
A) Асан қайғы
B) Жиренше
C) Төле би
D) Аяз би
E) Әйтеке би
8. Салт айтысының түрін анықтаңыз.
A) Қыз бен жігіт айтысы
B) Жар-жар айтысы
C) Бәдік айтысы
D) Жұмбақ айтыс
E) Жан-жануарлар
9. *«Күн шайдай ашық, жылы еді. Аспанда бұлт жоқ, жел де жоқ. Айнала иірім-иірім орман. Бойлап, таласа шыққан қайың мен қарағай».*
Үзіндіге тән көркемдеуіш құралды табыңыз.
A) Эпитет
B) Теңеу
C) Метонимия
D) Лирика
E) Синекдоха
10. Шоқан Уәлихановтың зерттеу еңбегін көрсетіңіз.
A) «Қозы Көрпеш – Баян сұлу»
B) «Күлтегін»
C) «Ержігіт»
D) «Оғыз қаған»
E) «Еңлік-Кебек»
11. Мақал-мәтелдің құрылымдық ерекшелігін белгілеңіз.
A) Шұбыртпалылық
B) Көпсөзділік
C) Күмәнділік
D) Ырғақтылық

E) Ой дәлдігі

12. Отбасы, туыстық қатынас туралы мақал-мәтелді анықтаңыз.

A) Ескіні есіңе алмай, жаңа жадыңа түспейді.

B) Ауру аздырады, суық тоздырады.

C) Ерге жаттың тізесі батса, ағайыншыл болады.

D) Ай жарығы әлемге, шам жарығы түбіне.

E) Тау кезеңсіз болмас, өлке өзенсіз болмас.

13. Тахауи Ахтановтың «Күй аңызы» әңгімесіндегі кейіпкерді табыңыз.

A) Қамажай

B) Темірбек

C) Естемес

D) Нәзила

E) Сұлтан

14. Мұқағали Мақатаевтің шығармасын көрсетіңіз.

A) «Дариға жүрек»

B) «Мәңгілік бала бейне»

C) «Ұшқан ұя»

D) «Дабыл»

E) «Бақытсыз Жамал»

15. Жүніс Сахиевтің әңгімесін белгілеңіз.

A) «Балаларыма өсиет»

B) «Айдағы жасырынбақ»

C) «Даналық кітабы»

D) «Жастарға»

E) «Сарыарқа»

16. Дулат Исабековтің «Әпке» драмасындағы Қамажайдың інісін анықтаңыз.

A) Нәзила

B) Гауһар

C) Темірбек

D) Сұлтан

E) Қабен

17. Драмалық шығарманы табыңыз.

A) «Терме»

B) «Әпке»

C) «Бақытсыз Жамал»

D) «Ер бақыты - әйел»

E) «Мәңгілік бала бейне»

18. «Айдағы жасырынбақ» әңгімесіндегі басты кейіпкерді көрсетіңіз.

A) Мерген
B) Естемес
C) Төлен
D) Жасаған
E) Оразымбет
19. Драмалық жанрдың түрін белгілеңіз.
A) Роман
B) Поэзия
C) Лирика
D) Комедия
E) Әңгіме
20. Шәкәрім Құдайбердіұлының поэмасын көрсетіңіз.
A) «Қалқаман - Мамыр»
B) «Жасымда жетік білдім түрік тілін»
C) «Бақытсыз Жамал»
D) «Шұғаның белгісі»
E) «Жастарға»

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
9-сынып
III деңгей, қиын сұрақтар

1. Зар заман ақынын белгілеңіз.
A) Д.Бабатайұлы
B) М.Дулатұлы
C) Ш.Құдайбердіұлы
D) А.Байтұрсынұлы
E) М.Өтемісұлы
2. «Бақытсыз Жамал» романындағы кейіпкерді көрсетіңіз.
A) Жарас
B) Серкебай
C) Имаш
D) Сембек
E) Сәрсенбай
3. Т.Ахтановтың шығармасын анықтаңыз.
A) «Бақытсыз Жамал»

B) «Шырағың сөнбесін»
C) «Ұшқан ұя»
D) «Күй аңызы»
E) «Аққулар ұйықтағанда»
4. Б.Момышұлының өлеңін табыңыз.
A) «Ұшқан ұя»
B) «Отан»
C) «Достыма»
D) «Балқия»
E) «Оян, қазақ!»
5. Қорқыт атаның күйін белгілеңіз.
A) «Майда қоңыр»
B) «Ұшардың ұлуы»
C) «Ақсақ киік»
D) «Кішкентай»
E) «Ел айырылған»
6. Ақтамберді жыраудың толғаулары қай жинаққа енгенін көрсетіңіз.
A) «Айнала бұлақ басы тең»
B) «Жылнамалар»
C) «Айналайын, Ақ Жайық»
D) «Ертедегі әдебиет нұсқалары»
E) «Азау, Азау дегенің»
7. Ақтамберді Сарыұлының толғауларының негізгі тақырыбын белгілеңіз.
A) Жер дауы
B) Мейірімділік
C) Ерлік, елдік
D) Жесір дауы
E) Еңбекқорлық
8. Мұрат Мөңкеұлының кіммен айтысқанын табыңыз.
A) Жылқышымен
B) Сүйінбаймен
C) Сарамен
D) Жамбылмен
E) Біржан салмен
9. Шәкәрім Құдайбердіұлының ағартушылық бағыттағы өлеін көрсетіңіз.
A) «Кел, балалар, оқылық»
B) «Жастарға»

C) «Кәкімге»

D) «Жаныс ақынға»

E) «Жасымда ғылым бар деп ескермедім»

10. Жүсіп Баласағұнның қай қалада білім алғанын анықтаңыз.

A) Семей

B) Торғай

C) Түркістан

D) Қашғар

E) Омбы

11. «Құтты білік» дастанын қазақ тіліне аударған ғалымды көрсетіңіз.

A) Р.Арат

B) А.Ділашар

C) С.Иванов

D) Б.Мориц

E) А.Егеубаев

12. Төле биге қатысты дұрыс ақпаратты табыңыз.

A) «Кім жақын? Не қымбат? Не қиын?» деген үш сұраққа жауап берген.

B) 1667 жылы Сыр бойында дүниеге келген.

C) Абылай ханды өкіл бала етіп тәрбиелеген.

D) «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» нәубетіне ұшырап, қатты күйзелген.

E) Әлім тайпасының төртқара руынан шыққан.

13. Бұқар жыраудың мұрасын жинауда, жариялауда, зерттеуде еңбек сіңірген зерттеушіні көрсетіңіз.

A) С.Торайғыров

B) М.Жұмабаев

C) Г.Потанин

D) В.Радлов

E) Б.Майлин

14. *«Аспанда ақ сабынның көбігіндей,*
Ақ мақтадай ақ бұлттар» жолдарына тән нұсқаны табыңыз.

A) Пейзаж

B) Параллелизм

C) Литота

D) Градация

E) Шендестіру

15. Шешендік өнердің үшінші, «Ел қорғасқан шешендер» кезеңінің өкілін белгілеңіз.

A) Төле би
B) Тіленші би
C) Шалқар би
D) Бала би
E) Майқы би

16. «Майқы би айтыпты» деген мақал, нақылға айналып кеткен аталы сөзді көрсетіңіз.

A) Сөз жетім – ынтаменен тыңдалмаса
B) Ел жетім – жақсы басшы арман болса
C) Таста тамыр жоқ, ханда бауыр жоқ
D) Әйел жақсы болса, білім иесі батыр туады
E) Көл жетім – қаз қонбаса, құстар ұшып

17. «Ер бақыты - әйел» деген туындының кейіпкерін анықтаңыз.

A) Әйтеке би
B) Бала би
C) Сырым
D) Данагүл
E) Әнет баба

18. Көңіл-күйді білдіретін өлең-жырдың түрін белгілеңіз.

A) Тоқымқағар
B) Тұсау кесу
C) Шілдехана
D) Тойбастар
E) Жоқтау

19. Ыбырай Алтынсариннің еңбекті сүюге шақырған шығармасын көрсетіңіз.

A) «Бақша ағаштары»
B) «Таза бұлақ»
C) «Өрмекші, құмырсқа, қарлығаш»
D) «Мейірімді бала»
E) «Аурудан аяған күштірек»

20. Халық ауыз әдебиетіне жатпайтын нұсқаны анықтаңыз.

A) Эпостық жырлар
B) Жыраулар поэзиясы
C) Тұрмыс-салт жырлары
D) Айтыс
E) Жұмбақтар